

היושבת בגנים

על מקומו ומיקומו של הספסל בגן הנוי

"על ספסל בגן יושבת ופרחים בשערה, שרה עם הרוח הקרירה.
ועיניים צוחקות לה, נמשים בקצה אפה ושורק לה שחף מכפה..." (שמרית אור)

כתיבה וצילום הדס צוק (M.SC. AGRICULTURE), אגרונומית ומתכננת נוף

1. לתחושת פרטיות
נמקם ספסל בקדמת
שיחייה או למרגלות עץ.
2. בגן עירוני מודרני
חשיבות גדולה לאיכות
הפיסולית של הספסל.
3. שימוש בחומרים
מודרניים ובקווים
פשוטים תורם
לאחידות בסגנון.

הגן הוא מקור של חיים, תנועה וקול. ציוץ הציפורים
ואוושת העלים, פכפוך המים ותנועת הרוח הם החוליה
המקשרת בין האדם העירוני לטבע. הגן מספק מקום
מפלט מרגיע מטרדות היום, סביבה בריאה, קישוט לבית
ולסביבתו ומקור הנאה לשהיה בו. ייעודו של גן מודרני
מוגדר, קודם כול, על ידי צורכיהם של בעליו. לרבים,
משמעות הגן היא הרחבת הבית, ועל כן מתכננים אותו
כחדר מגורים חיצוני. גן מוצלח נמדד ביכולתו למשוך את
בני הבית לשהות ולבלות בו. ספסלים הם חלק מריהוט
הגן וקישוטו, והצבתם במיקום הנכון תעזור במימוש הגן
ובניצול איכותיו.

רצוי לבנות את ציר ההתקדמות בגן במסלול שאינו ישר,
בין גושי צמחים שונים. מקצב הליכה משתנה הוא מעניין
יותר ומאפשר לגלות פינות חבויות לאורך הצי, מראות
שאינם נגלים במבט ראשון. המעבר דרך סדרה של נופים
משתנים בגן יוצר מתח, סקרנות והפתעה - שהם המפתח
ליצירת גן מוצלח. ספסל יכול להוות נקודת מוקד קישוטית
בדיוק כמו גופי מים, ערוגות פרחים, פסלים ופינות אש.

**ספסלים הם חלק מריהוט הגן ומקישוטו, והצבתם
במיקום הנכון תעזור במימוש הגן ובניצול איכותיו**

6

4. ספסל ממוקם בקצה מדגיש את תחושת הפרספקטיבה בגן.
5. ספסל בפינה אינטימית מאפשר להתרווח בין שיחי הגן הריחניים.
6. ספסלים לאורך שביל טיול בגן.
7. ריהוט חדשני עשוי מיציקות של זכוכית ומתכת.
8. ספסל דמוי חילוון, סביב גזע עץ, מדגיש את העץ כנקודת מוקד בגן.

4

5

ספסל מעניין בצורתו או בצבעוניותו מהווה קישוט ונקודת עניין ומזמין אליו מבקרים. שימוש בחומרים מקומיים, כמו אבן ועץ, ואפילו חזרה על צבעים אופייניים לבית או לסביבה, מעצימים את החיבור של הגן למקום ויוצרים חוויה של גן הנטוע במקומו

ספסל למנוחה ולשהייה: ספסל יוצב, בראש ובראשונה, בנקודה שבה אנו מעוניינים בהשתהות ארוכה יותר של המבקר בגן. מיקום הספסל יהיה בנקודה שממנה נגלית תמונת נוף יפה של הגן או חלקים ממנו, בנקודות תצפית אל נוף רחוק או שנשקף ממנה מראה יפה של הבית. כיסא נוח בפינה מוסתרת ואינטימית יאפשר להתרווח בין שיחי הגן הריחניים, לשקוע במחשבות או לקרוא ספר. ספסל מאפשר שהייה בסמוך לנקודות עניין בגן, כמו בריכת מים או מפל, צמח פיסולי, פרגולה או אפילו מנגל בנוי. כדי ליצור תחושת פרטיות, רצוי למקם ספסל למרגלות עץ, אשר נופו משמש גם להצללה, או בקדמת שיחייה. ספסל מוקף בשיחים יוצר פינה מוגנת ואינטימית, אפילו בגן שנועד בעיקר לראווה ומורכב מחלל אחד פתוח.

7

8

החומרים: בסביבה עירונית, כאשר הגן תחום ומנותק מסביבתו, הוא יכול לשאוב השראה מהסגנון האדריכלי של הבית ומהחומרים הקיימים בו. חזרה על החומרים המופיעים בבית יוצרת אחידות, קשר ישיר בין הבית והגן ותחושת מרחב גדולה יותר. גן הצמוד לבית הוא למעשה הארכה של קווי הבניין ויש להתייחס אליו כחלל תלת ממדי שאותו מרהטים כמו חדר. שימוש בחומרים מקומיים, כמו אבן ועץ, ואפילו חזרה על צבעים אופייניים לבית או לסביבה, מעצימים את החיבור של הגן למקום ויוצרים חוויה של גן נטוע במקומו - ולא נטע זר. שיקול נוסף בבחירת החומרים הוא עמידותם לתנאי הסביבה, מיקומם של הרהיטים בגן וניידותם: ריהוט כבד צריך מרחב גדול ומוגן ועליו להיות עשוי מחומר עמיד לתנאי הסביבה, לעומת ריהוט קל ואווירי שהוא נייד ובר אחסון.

ספסל כנקודת מוקד: ספסל מעניין בצורתו או בצבעוניותו מהווה קישוט ונקודת עניין ומזמין אליו מבקרים. הצבת ספסל או אלמנט קישוטי אחר, על רקע שיחיה כהה - מבליטה ומדגישה אותו. ספסל בצבע מנוגד לסביבתו יוצר רושם עז ולוכד בקלות את המבטים, במיוחד כאשר הוא מוצב בקצה שביל ישר, תחום בצמחייה או בשדרת עצים. **ספסל כפתרון מיוחד להפרשי גבהים:** פני שטח שאינם מישוריים מוסיפים ממד נוסף ומעניין לגן. קיר תומך מיועד לתמוך באדמת המדרון כאשר הפרשי הגובה גדולים או כשאין מקום ליצירת מדרון מתון. קיר תומך נמוך יכול לשמש לישיבה ובקיר גבוה אפשר להתקין ספסל ישיבה ליצירת קו אופקי ארוך, כדי שייראה נמוך יותר. בחללים קטנים, כדי לייצור פרטיות ולחסוך בשטח אפשר לתחום את המפלס בספסלים בנויים או להציב אדניות.

10

9

ספסל יוצב, בראש ובראשונה, בנקודה שבה אנו מעוניינים בהשתהות ארוכה יותר של המבקר בגן. מיקום הספסל יהיה בנקודה שממנה נגלית תמונת נוף יפה של הגן או חלקים ממנו

אפשרות אחרת, שדורשת תכנון מוקדם, היא מושבים קבועים המתמזגים בעיצוב הכולל, חוסכים במקום ומשרים תחושה של סדר ויציבות. הם יכולים להיבנות כתוחם למשטח, משולבים בקיר תומך, בגיבון, סביב עץ או בפנינת מנגל. לדוב, עיצובים פשוטים מחומרים טבעיים יתאימו לכל סגנון. יש לזכור כי ספסלי מתכת ילהטו בשמש ומתאימים רק למקום מוצל. אפשר לנצל צללית נאה של כיסאות בודדים ולהעמידם בגן כספסל סביבתי. בגן עירוני מודרני ומתוחכם, פעמים רבות, השיקול המכריע בבחירת הריהוט היא הצורה והאיכויות הפיסוליות של הרהיטים ולא דווקא נוחות הישיבה. ואכן, בגן קטן חשיבות הריהוט גדולה יותר כמרכיב ביצירת סגנון ואווירה. החומרים שמהם עשויים הרהיטים אינם בהכרח טבעיים, אלא ממתכת אלחלד, מפברגלס או מפרספקס. להשלמת המראה נשלב מיכלים מודרניים עם צמחים פיסוליים או קישוט מתאים. ●

11

9. אלמנט מודרני אבסטרקטי משולב בקיר תוחם גינה.
10. עיצובים פשוטים מחומרים טבעיים יתאימו לכל סגנון.
11. ספסלים בנויים מפרידים בין אזורים בגן ומשרים תחושה של סדר ויציבות.